

KAMER VOOR HET NOTARIAAT

Beslissing in de zaak onder nummer van: C/05/415483 KL RK 23-11

KAMER VOOR HET NOTARIAAT IN HET RESSORT ARNHEM-LEEUWARDEN

Kenmerk: C/05/415483 / KL RK 23-11

beslissing van de kamer voor het notariaat

op de klacht van

[klager 1] en [klager 2],

beiden wonende te [land],

klagers,

tegen

mr. [notaris],

notaris te [plaats]

Partijen worden hierna respectievelijk klagers en de notaris genoemd.

1. Het verloop van de procedure

1.1. Het verloop van de procedure blijkt uit

- de klacht, met bijlagen, van 8 februari 2023;

- het verweer van de notaris van 31 mei 2023.

1.2. De klachtzaak is ter zitting van 30 oktober 2023 behandeld, waarbij zijn verschenen [klager 1] en de notaris. Door klager en door de notaris zijn pleitnota's voorgedragen.

2. De feiten

2.1. Klagers zijn de zonen van de heer [naam erflater] (hierna: erflater) die is overleden op 15 februari 2020.

2.2. Erflater had een partner, mevrouw [naam partner] (hierna: de partner) met wie hij op 18 februari 2003 een samenlevingsovereenkomst heeft gesloten.

2.3. Erflater heeft voor het laatst over zijn nalatenschap beschikt bij testament van 11 juni 2010, waarin onder andere klagers en de partner zijn benoemd tot erfgenamen, ieder voor een/derde deel. De broer van erflater, [naam broer], (hierna: de broer) is benoemd tot 3-sterren executeur.

2.4. Erflater verbleef sinds 2015 op een gesloten afdeling voor zwaar dementerende patiënten, met 24-uurs zorg en verpleging.

2.5. Na het overlijden van erflater is op het kantoor van de notaris een bespreking geweest met de broer, de erfgenamen en de notaris. De broer heeft de benoeming tot executeur aanvaard en de erfgenamen hebben de nalatenschap beneficiair aanvaard.

2.6. Op 2 april 2020 is door de notaris de verklaring van erfrecht met executele afgegeven.

2.7. De broer van erflater heeft op 31 augustus 2020 zijn afwikkelingsexecuteurschap overgedragen aan de Stichting [naam stichting].

2.8. De nalatenschap is afgewikkeld op 4 april 2022.

3. De klacht en het verweer

3.1. Klagers verwijten de notaris dat er door hem onnodig geld is besteed aan het afwikkelen van de nalatenschap en dat er financiële schade is opgelopen door de negatieve bankrente en de trage afhandeling van de nalatenschap.

De klacht valt uiteen in de volgende onderdelen:

- A. De akte van overdracht van het executeurschap is onduidelijk. De notaris heeft bijvoorbeeld de volmacht waarmee namens de broer de akte van overdracht is getekend niet aan klagers verstrekt. Daarnaast is er sprake van belangenverstremgeling omdat de notaris zichzelf aanstelt als executeur. De notaris geeft ook een voorkeursbehandeling aan de partner.
- B. De notaris heeft zich ten onrechte voorgedaan als 'drie sterren executeur' ofwel afwikkelingsbewindvoerder. In het testament is geen afwikkelingsbewind ingesteld. De notaris verstrekt geen/te weinig informatie aan klagers.

De notaris heeft een dicterende, dominerende en manipulerende handelwijze in de afwikkeling.

- C. De notaris heeft de bankafschriften van de Rabobank te laat verstrekt. Klagers hebben in september 2020 bij de notaris verzocht om de bankafschriften van de jaren 2013 en 2014 van de Rabobank aan hen te verstrekken. Klagers hebben de bankafschriften van de notaris pas gekregen op 18 maart 2021, waardoor de afschriften over 2013 niet meer beschikbaar waren vanwege de bewaartermijn van 7 jaar.
- D. Op 11 december 2020 is door de advocaat van klagers (mr. Mers) een sommatiebrief gestuurd aan de notaris en de partner. De notaris heeft aan de verzoeken en vragen in de sommatiebrief niet voldaan. Hierdoor voldoet de notaris niet aan zijn notariële zorgplicht en informatieplicht (artikel 4:148 van het BW).

- E. Het door de notaris gevraagde advies van mr. Van Hoof van Banning advocaten is niet juist volgens klagers en de kosten daarvan had de notaris niet mogen doorberekenen aan de nalatenschap.
- F. Van de volmacht die op 7 september 2012 door erflater is afgegeven, waarbij hij een algemene volmacht verleent aan zijn partner en broer, ontvangen klagers geen afschrift van de notaris. Ook blijft de notaris in gebreke om bij de gevolmachtigden de rekening en verantwoording op te vragen.
- G. Klagers ontvangen niet een origineel van de algemene volmacht maar een kopie. Ten onrechte worden de kosten daarvoor verrekend met het aandeel in de nalatenschap van ieder € 30,25.
- H. De notaris heeft geen voorschot op de nalatenschap uitgekeerd aan [klager 1].
- I. Door de adviseur van klager (mr. Stollenwerck) is eind december 2021 een brief gestuurd aan de notaris, de partner en de broer waarin aan de notaris is gevraagd om de boedelbeschrijving op te stellen. Aan de partner en de broer is gevraagd om rekening en verantwoording af te leggen conform de algemene volmacht. Door de notaris is hier niet op gereageerd.
- J. De boedelbeschrijving van 4 februari 2022 is onjuist omdat een vordering op de partner van € 1.694,19 ontbreekt. Ook is over de periode na overlijden tot overdracht van het executeurschap (15 februari 2020 – 31 augustus 2020) geen rekening en verantwoording afgelegd. Een urenspecificatie waarop de verschillende tarieven staan bij de door het notaris kantoor verrichte werkzaamheden ontbreekt. Tot slot is als gevolg van een administratieve fout de opbrengst van de verkoop van het horloge niet aan de erfgenamen uitgekeerd.

3.2. Op het verweer van de notaris zal de kamer hierna, voor zover het verweer van belang is voor de beoordeling, nader ingaan.

4. De beoordeling

4.1. Op grond van artikel 93 lid 1 Wet op het notarisambt (hierna: Wna) zijn notarissen, toegevoegd notarissen en kandidaat-notarissen aan het tuchtrecht onderworpen. De tuchtrechter toetst of hun handelen of nalaten in strijd is met het bepaalde in de Wna en andere toepasselijke bepalingen. Ook kan de tuchtrechter toetsen of zij voldoende zorg in acht hebben genomen ten opzichte van de (rechts)personen voor wie zij optreden en of zij

daarbij hebben gehandeld zoals een behoorlijk beroepsbeoefenaar behoort te doen.

Klachtonderdeel A:

4.2. Bij akte van 31 augustus 2020 is de Stichting [naam stichting], vertegenwoordigd door de bestuurder: de notaris, benoemd tot opvolgend afwikkelingsexecuteur. Dat de notaris zowel bestuurder van de stichting is als executeur zorgt niet voor een belangenverstremming omdat hij beide rollen uitvoert als notaris.

4.3. De kamer is niet gebleken dat de notaris de partner een voorkeursbehandeling gaf. De notaris heeft op de zitting toegelicht dat de bespreking die hij met de partner heeft gehad op 13 januari 2021 noodzakelijk was om de informatie te krijgen waar klagers om hadden gevraagd, namelijk of er mogelijk een vordering van de nalatenschap op de partner was. Dat de partner heeft aangegeven dat de notaris haar belang vertegenwoordigt, maakt dit oordeel niet anders. Het is de kamer niet gebleken dat de notaris haar vertegenwoordiger is geweest.

4.4. Dit klachtonderdeel slaagt niet.

Klachtonderdeel B

4.5. Een driesterren executeur heeft de meeste bevoegdheden van de executeurs, namelijk de bevoegdheid om alles te regelen rondom de nalatenschap, waaronder ook de bevoegdheid om de nalatenschap te verdelen tussen de erfgenamen. Uit het testament blijkt dat de executeur is benoemd om de goederen van de nalatenschap te beheren en alle schulden van de nalatenschap te voldoen, waaronder: “de nalatenschap in staat van verdeling te brengen en te verdelen”. Daarmee is de executeur een zogenoemde ‘driesterren executeur’. Omdat de notaris de rol van de broer als executeur heeft overgenomen is ook de notaris een ‘driesterren executeur’.

4.6. Dat de notaris te weinig informatie aan klagers zou hebben gegeven en een dicterende, dominerende en manipulatieve wijze van afhandeling heeft, is niet gebleken uit de stukken en ook onvoldoende door klagers onderbouwd.

4.7. Dit klachtonderdeel slaagt niet.

Klachtonderdeel C

4.8. De notaris heeft de bankafschriften eerst bij de partner opgevraagd en daarna, omdat hij ze niet van de partner ontving, ook bij de bank. De bankafschriften zijn op 18 maart 2021 aan klagers verstrekt. De notaris was sinds eind augustus 2020 de executeur. Hij is naar aanleiding van het verzoek van klagers voldoende voortvarend aan de slag gegaan om de bankafschriften te verkrijgen. Dat de bewaringstermijn bij de bank 7 jaar is kan de notaris niet worden verweten.

4.9. Dit klachtonderdeel slaagt niet.

Klachtonderdeel D

4.10. Klagers stellen dat de notaris niet heeft gereageerd op de inhoud van de sommatiebrief die door mr. Mers aan hem is verzonden. Daardoor schendt hij zijn informatie- en zorgplicht.

4.11. Uit de in het geding gebrachte stukken en de toelichting ter zitting blijkt dat de notaris naar aanleiding van de brief informatie heeft gevraagd aan de partner en dat hij zich ook gewend heeft tot een advocaat om na te gaan of het instellen van een vordering jegens de partner kans van slagen heeft. De notaris heeft daarmee laten zien dat hij door de sommatiebrief werkzaamheden is gaan uitvoeren. Hij heeft ter zitting uiteengezet dat hij zijn bevindingen telefonisch heeft besproken met mr. Mers. De notaris heeft daarmee voldaan aan zijn zorg- en informatieplicht.

4.12. Dit klachtonderdeel slaagt niet.

Klachtonderdeel E

4.13. Klagers voeren aan dat het advies van mr. Van Hoof over een mogelijke vordering van de nalatenschap op de partner ondeugdelijk is en dat de notaris de kosten niet ten laste van de nalatenschap mocht brengen.

4.14. Dat het hiervoor bedoelde advies van mr. Van Hoof ondeugdelijk zou zijn is niet komen vast te staan. Omdat klagers de mogelijkheid van een vordering naar voren hebben gebracht, was het de taak van de notaris als executeur om de vordering te onderzoeken. De notaris is daarom gerechtigd om de kosten voor werkzaamheden die zijn gedaan in het kader van de afwikkeling van de nalatenschap, ten laste te brengen van de nalatenschap.

4.15. Dit klachtonderdeel slaagt niet.

Klachtonderdeel F

4.16. Dit klachtonderdeel ziet op de algemene volmacht die de broer en de partner de bevoegdheid gaf om in naam en voor rekening van de erflater alle rechtshandelingen te verrichten en verklaringen in ontvangst te nemen, waaronder het beschikken over de bankrekeningen van erflater.

4.17. Na het verzoek van klagers over de volmacht heeft de notaris navraag gedaan bij de partner. De partner gaf aan dat de algemene volmacht niet is gebruikt. De kamer overweegt dat klagers, omdat de volmacht niet is gebruikt, geen belang hebben bij het ontvangen van de volmacht. Omdat de volmacht niet is gebruikt, is er ook geen noodzaak om rekening en verantwoording te vragen aan de broer en de partner.

4.18. Dit klachtonderdeel slaagt niet.

Klachtonderdeel G

4.19. Nu klagers zelf hebben gevraagd om een kopie van de algemene volmacht te mogen ontvangen, heeft de notaris terecht de kosten ten laste van de nalatenschap gebracht.

4.20. Dit klachtonderdeel slaagt niet.

Klachtonderdeel H

4.21. [Klager 1] verwijt de notaris dat aan hem geen voorschot is uitgekeerd terwijl hij daar wel om heeft verzocht.

4.22. De notaris beroept zich erop dat hij op 20 april 2021 een voorstel heeft gedaan om aan alle erfgenamen een voorschot van 70% uit te keren, en dat klager dit heeft afgewezen. Daarna is op 23 maart 2022 wel een voorschot op het erfdeel aan klager uitgekeerd. Gelet op deze omstandigheden heeft de notaris niet onzorgvuldig gehandeld.

4.23. Dit klachtonderdeel slaagt niet.

Klachtonderdeel I

4.24. Klagers voeren aan dat de notaris onzorgvuldig heeft gehandeld door niet te reageren op de brief van mr. Stollenwerck.

4.25. De notaris heeft aangegeven dat hij telefonisch contact heeft gehad met mr. Stollenwerck naar aanleiding van zijn brief van eind december 2021. Uit het dossier volgt ook dat de notaris en mr. Stollenwerck in de periode van februari – maart 2022 per e-mail regelmatig contact hebben gehad. Niet valt in te zien dat van de notaris verlangd kan worden dat hij nog verder zou reageren.

4.26. Dit klachtonderdeel slaagt niet.

Klachtonderdeel J

4.27. De kamer overweegt dat door klagers onvoldoende is onderbouwd dat er daadwekelijk een vordering op de partner bestaat. De notaris heeft zich van deskundige bijstand voorzien, waaruit is gebleken dat een vordering op de partner niet kansrijk is. In die omstandigheden had de vordering ook niet in de boedelbeschrijving vermeld behoeven te worden. Dat over de periode van 15 februari 2020 – augustus 2020 geen rekening en verantwoording is afgelegd is niet aan de notaris te wijten omdat hij op dat moment nog niet betrokken was bij de afwikkeling van de nalatenschap. Over die periode dient de broer van erflater rekening en verantwoording af te leggen omdat hij op dat moment de executeur was.

4.28. Ten aanzien van het uurtarief overweegt de kamer dat in de akte overdracht executele staat dat de stichting de voor haar normale uurbeloning in rekening zal brengen. De notaris heeft aan klagers bericht dat de tarieven tussen de € 100 en € 240 per uur liggen, plus de omzetbelasting. Uit de urenspecificaties kan ook worden afgeleid door wie op het notariskantoor welke werkzaamheden zijn verricht. De notaris heeft daarmee voldoende inzicht gegeven in wat de tarieven zijn en wie de werkzaamheden heeft verricht.

4.29. Bij de slotdeclaratie van 3 juni 2022 is een verrekening opgenomen omdat bij de eerdere declaratie te weinig negatieve rente is afgetrokken. Daarom is een bedrag van € 2.832,- verrekend met het bedrag dat nog op de boedelrekening aanwezig was. Klagers zijn hierdoor niet benadeeld omdat dit een bedrag was dat nog ten laste van de nalatenschap kwam. De verkoopopbrengst van het gouden horloge komt wel toe aan de nalatenschap. Dat de verkoopopbrengst verrekkend is met het nog verschuldigde bedrag, doet daar niet aan af.

4.30. Dit klachtonderdeel slaagt niet.

Conclusie

4.31. Geen van de klachtonderdelen slaagt. Dit betekent dat de notaris niet tuchtrechtelijk verwijtbaar heeft gehandeld. De kamer zal de klacht daarom ongegrond verklaren.

5. De beslissing

De kamer voor het notariaat in het ressort Arnhem-Leeuwarden

- verklaart de klacht ongegrond.

Deze beslissing is gegeven door mrs. D. Vergunst, voorzitter, M.L. Braaksma en G. Venema, leden, en in tegenwoordigheid van mr. A.M. van Gerwen, secretaris, door de voorzitter in het openbaar uitgesproken op 29 november 2023.

De secretaris

De voorzitter

Tegen deze beslissing van de kamer voor het notariaat kunnen partijen binnen dertig dagen na de datum van verzending van deze beslissing hoger beroep instellen bij het gerechtshof Amsterdam, Postbus 1312, 1000 BH Amsterdam.